

Nr 31.

Ankom till riksdagens kansli den 22 mars 1935 kl. 12 m.

*Utlåtande, i anledning av väckt motion angående utredning om en
betryggande reglering i lag av firmateckning för sparbank.*

I en inom andra kammaren under nr 93 väckt motion har herr *Wallén* jämte tre av kammarens övriga ledamöter hemställt, »att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning och framläggande av de förslag, vartill utredningen må föranleda, om sådan ändring av gällande sparbankslag, att firmateckning för sparbank blir på betryggande sätt i lag reglerad.»

Beträffande motiveringen för yrkandet får utskottet hänvisa till motionen.

I sitt år 1921 avgivna betänkande med förslag till lag om sparbanker m. m. framlade 1920 års sparbankssakkunniga två alternativ till ny sparbankslag, av vilka det ena avfattats under förutsättning, att i lagen ej skulle meddelas föreskrifter om firma och registrering och det andra under motsatt förutsättning. En av de sakkunniga, dåvarande hovrättsrådet S. Lawski, förordade det senare alternativet. Majoriteten ansåg dock, att det förra alternativet vore att föredraga. I de förslag till ny sparbankslag, som åren 1922 och 1923 förelades riksdagen, kom den ståndpunkt till uttryck, som de sakkunnigas majoritet förordat, och godkändes densamma av riksdagen. I gällande sparbankslag saknas sålunda bestämmelser om firma och registrering.

När förslaget till lag om sparbanker år 1922 behandlades av lagrådet, ansågo tre av lagrådets ledamöter principiella skäl tala för införande i nämnda lag av bestämmelser om firmaanmälan och registrering. Två av dessa ledamöter uttalade, att förslaget borde omarbetas därhän, att bestämmelser infördes i berörda hänseende. Den tredje av ifrågavarande ledamöter ansåg sig dock ej böra motsätta sig framläggande av förslaget utan dylika bestämmelser och anförde som skäl härför dels hänsyn till det motstånd, som från sparbankshåll mött mot införande av firma- och registreringsbestämmelser, dels att några betydande olägenheter knappast vore att vänta, om sådana bestämmelser ej upptogos i lagen.

Vid *svenska sparbanksföreningens* årsmöte år 1929 höll framlidne professorn vid Lunds universitet C. G. Björling föredrag över ämnet »Om firmateckning för sparbank», vilket föredrag finnes intaget i häfte 5 av

Svensk sparbankstidskrift för nämnda år och i huvudsak refererats i motionen. I detta föredrag redogjordes för de olägenheter och risker, som vore förenade med den nuvarande bristen på reda i fråga om rätten att teckna sparbanksfirma. Enligt föredragshållarens mening borde en allmän reglering av firmateckningen ske. Av särskild vikt vore, att sparbanks firma ej finge tecknas av endast en person. Sparbankerna borde åläggas att följa vissa allmänna regler i fråga om meddelandet av firmateckningsrätt. Det syntes kunna antagas, att sparbankerna numera uppgivit sitt motstånd mot anordningar i förevarande syfte. Sverige vore det enda av de nordiska länderna, som lämnat firmateckningen fullständigt utanför den i övrigt ganska ingående lagregleringen av sparbanksväsendet.

Med anledning av nämnda föredrag uppdrog svenska sparbanksföreningens årsmöte åt föreningens styrelse att taga frågan om firmateckning för sparbank under övervägande samt därefter vidtaga de åtgärder styrelsen kunde finna påkallade för vinnande av en mera tillfredsställande ordning med avseende på rätten att teckna sparbanks firma. Med stöd av detta bemyndigande ingav styrelsen den 29 december 1930 en framställning till chefen för finansdepartementet, vari styrelsen i allo vitsordade vad professor Björling i ämnet anförde samt underströk behovet av lagbestämmelser rörande sparbanks firmateckning ej blott för sparbanks egen del utan även i avseende å tredje mans rätt. Styrelsen hemställde, att departementschefen ville upptaga här avsedda fråga till omprövning samt vidtaga de åtgärder, som kunde vara erforderliga för en god lösning av densamma.

I ett den 8 oktober 1931 avgivet utlåtande över nyssnämnda framställning anförde *sparbanksinspektionen* — efter att hava erinrat om tillkomsten av nuvarande sparbankslag —, att såvitt inspektionen hade sig bekant, hade under den tid, som därefter förflutit, det ej visat sig, att avsaknaden av lagbestämmelser om firma och registrering medfört några olägenheter av betydelse. Att förhållandena gestaltat sig på ett så gynnsamt sätt, syntes dock ej kunna anföras som ett avgörande skäl mot införande i lagen av bestämmelser i ämnet. Händelser kunde givetvis tänkas inträffa, som framhävde behovet därav. Det vore dock ett önskemål, att de åligganden, som kunde föranledas av bestämmelser om firma och registrering, bleve så litet betungande som möjligt såväl för den myndighet, vilken finge sig registreringen anförtrodd, som ock för sparbankerna själva.

Sparbanksinspektionen ansåge sig böra tillstyrka, att förslag till lagstiftning i ämnet uppgjordes. Enligt sparbanksinspektionens mening borde någon representant för svenska sparbanksföreningens styrelse beredas tillfälle att därvid framföra sparbankernas synpunkter.

Enligt vad utskottet inhämtat, har framställningen från sparbanksföreningens styrelse ännu icke föranlett något beslut av Kungl. Maj:t.

Över nu förevarande motion har utskottet i vederbörlig ordning inhämtat utlåtande av *sparbanksinspektionen*, som i anledning härav i utlåtande den 1 mars 1935 rörande frågans nuvarande läge anfört följande.

»Sedan förslag framlagts att i lagen om bankrörelse införa bestämmelse, att bankbolags firma skulle tecknas av minst två personer i förening, har inspektionen i cirkulärskrivelse den 21 februari 1933 till samtliga sparbanker fäst uppmärksamhet på behovet av att en dylik föreskrift tillämpades jämväl av sparbankerna. Så vitt inkomna uppgifter utvisa, torde det stora flertalet av de sparbanker, som icke redan tidigare använt ett dylikt förfaringssätt, omedelbart hava efterkommit denna anmodan. Alltjämt kvarstår emellertid ett antal sparbanker, som ännu icke ställt sig det av inspektionen uttalade önskemålet till efter rättelse. Inspektionen vill emellertid framhålla, att det, trots de av inspektionen vidtagna åtgärderna, alltjämt synes önskvärt, att det i lag lämnas föreskrifter, som reglera sparbanks firmateckning, och att det därvid förbjöds, att sparbanks firma tecknas av endast en person. Frånvaron av såväl registrering av sparbanks firma som möjlighet att erhålla officiellt bevis om sparbanksstyrelsens sammansättning har enligt vad sparbanksinspektionen erfarit vållat vissa besvärligheter för allmänheten vid uppgörelser med sparbank. Det torde kunna antagas, att det även för sparbankerna skulle uppstå en viss lättnad vid behov av legitimation, om ett officiellt registreringsbevis kunde åberopas, vilken lättnad borde komma att uppväga av registreringsskyldigheten uppkommande besvär och kostnader.

Med stöd av vad ovan anförts anser sig inspektionen böra tillstyrka, att den föreslagna utredningen kommer till stånd.»

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, har såväl sparbanksinspektionen som styrelsen för svenska sparbanksföreningen vitsordat behovet av lagbestämmelser rörande sparbanks firmateckning. Härvid har särskilt framhållits angelägenheten av att stadgande införes i sparbankslagen, att sparbanks firma skall tecknas av minst två personer i förening. Även utskottet finner önskvärt, att lagstiftning härom kommer till stånd. Utskottet kan därför biträda syftet med motionen, att den föreliggande frågan bör göras till föremål för utredning genom Kungl. Maj:ts försorg. Då emellertid frågan på grund av särskild framställning från styrelsen för svenska sparbanksföreningen torde komma att bli underställd Kungl. Maj:ts prövning, synes enligt utskottets mening anledning saknas, att riksdagen skulle, såsom i motionen ifrågasatts, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag i ämnet. Utskottet finner sig på nu angivna skäl böra avstyrka bifall till det i motionen framställda yrkandet.

Sparbanksinspektionen har i sitt yttrande över motionen jämväl framhållit, att vissa olägenheter äro förenade därmed att bestämmelser om firmaanmälan och registrering saknas för sparbankerna. Då frågan om införande av sådana bestämmelser nära sammanhänger med spörsmålet om sparbanks firmateckning, lär denna fråga säkerligen komma att tagas under överbärande i samband med ovanberörda utredning. Med avseende å utredningen vill utskottet i likhet med sparbanksinspektionen uttala så-

Utskottet.

som önskvärt, att styrelsen för svenska sparbanksföreningen beredes tillfälle att under utredningens gång framföra sina synpunkter.

Åberopande det anförda får utskottet hemställa,

att förevarande motion II:93 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 22 mars 1935.

På bankoutskottets vägnar:

EDVIN LEFFLER.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Lindgren, Lindley, Ernfors, Ehrnberg, Nilsson i Mölndal, Bodin** och *Bjurström*;

från andra kammaren: herrar *Leffler, Bäcklund, Lovén*, K. A. Westman, Paulsen, Johansson i Solletteå*, Hilding* och *Westerdahl**.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.